

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudcem JUDr. Pavlem Kumprechtem ve věci žalobce: **J. L.**, zast. JUDr. Irenou Wenzlovou, advokátkou se sídlem AK v Litoměřicích, Sovova 709/5, PSČ 412 01, proti žalovanému: **Krajský úřad Královéhradeckého kraje**, se sídlem v Hradci Králové, Pivovarské náměstí 1245, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 7. 2013, zn. 13272/DS/2013/Kj, **t a k t o :**

- I. **Rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 7. 2013, zn. 13272/DS/2013/Kj, jakož i rozhodnutí Městského úřadu Trutnov ze dne 4. 6. 2013, č.j. 2013/156/SPR/NOH, se zrušují a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.**
- II. **Žalovaný je povinen nahradit žalobci náklady řízení ve výši 31.229,--Kč, a to k rukám JUDr. Ireny Wenzlové, advokátky se sídlem AK v Litoměřicích, Sovova 709/5, PSČ 412 01, do 8 dnů od právní moci tohoto rozsudku.**

Odůvodnění:

Žalovaným rozhodnutím žalovaný zamítl odvolání žalobce proti rozhodnutí Městského úřadu Trutnov ze dne 4. 6. 2013, č.j. 2013/156/SPR/NOH, a toto potvrdil. Tímto prvoinstančním správním rozhodnutím byl žalobce uznán vinným ze spáchání přestupku podle § 125c odst. 1 písm. f) bodu 3. zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, v platném znění (dále

jen „zákon o provozu na komunikacích“), jehož se dopustil tím, že jel v obci Dolní Olešnice – u mateřské školky, silnice I. třídy č. 16, kde je rychlost na pozemní komunikaci stanovena obecnou úpravou do 50 km/hod., vozem zn. Nissan Primera, registrační značky, rychlostí nejméně 79 km/h. Za tento přestupek mu byla udělena pokuta ve výši 4.000,-Kč a dále uložen zákaz činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel všeho druhu na dobu 3 měsíců. Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného včas podanou žalobou, kterou odůvodnil následujícím způsobem.

I. Obsah žaloby

Žalobce namítal, že mu bylo upřeno právo na spravedlivý proces, a to porušením zásady ústnosti projednání přestupku. Žalobce měl totiž právo jako obviněný z přestupku účastnit se ústního jednání dne 4. 6. 2013, na kterém probíhal výslech svědků a měl právo klást jim otázky. Jednání však proběhlo v nepřítomnosti žalobce a jeho zmocněnce, čímž došlo k porušení § 74 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, v platném znění (dále jen „přestupkový zákon“). V posuzované věci totiž žalobce nebyl k jednání řádně předvolán.

Žalovaný tuto skutečnost chybně vyhodnotil, když v napadeném rozhodnutí uvedl, že předvolání k jednání bylo doručeno zmocněnci fikcí. Takové doručení ale nebylo účinné, neboť nebylo možné aplikovat doručení fikcí. To proto, že si zmocněnec stanovil e-mailovou adresu pro doručování, neboť věděl, že se na adrese svého trvalého bydliště nebude zdržovat. Prvoinstanční správní úřad se však na tuto e-mailovou adresu nepokusil předvolání k jednání doručit. Žalovaný tento postup prvoinstančního správního rozhodnutí obhájil, když k němu v žalovaném rozhodnutí uvedl: *„V podaném odvolání je uvedeno, že se nemohl účastnit, jako zmocněnec obviněného, ústního jednání. Tím bylo porušeno právo na spravedlivý proces. K této námitce odvolací orgán uvádí, že zástupce odvolatele na ústním jednání dne 11. 2. 2013 žádal o zaslání rozhodnutí o přestupku na uvedenou e-mailovou adresu Neuvedl však, že žádá o doručování všech písemností na tuto adresu. Správní orgán ostatní písemnosti doručoval na adresu trvalého pobytu odvolatele a jeho zástupce.“*

Žalovaný však stanovení e-mailové adresy pro doručování chybně vyhodnotil, neboť podáním ze dne 16. 4. 2013, učiněným z e-mailové adresy ..., se zaručeným elektronickým podpisem, požádal zástupce odvolatele (žalobce) o zaslání všech písemností v rámci předmětného řízení na adresu Žalovaný proto pochybil, když vyhodnotil zaslání předvolání k ústnímu jednání ze dne 16. 5. 2013 jako řádně doručené fikcí doručení na adresu trvalého bydliště zástupce.

Tím se písemnost „*předvolání obviněného k ústnímu jednání*“ ze dne 16. 5. 2013 nedostala do sféry vlivu zástupce žalobce a nebyla řádně doručena. Žalobce proto nebyl řádně předvolán k ústnímu jednání, tedy nebyly naplněny podmínky pro projednání přestupku v nepřítomnosti žalobce (zástupce) dle zmíněného § 74 odst. 1 přestupkového zákona.

Vzhledem k tomu žalobce navrhoval zrušit jak žalované rozhodnutí, tak i rozhodnutí prvoinstančního správního orgánu, jež mu předcházelo, a věc žalovanému vrátit k dalšímu řízení.

II.

Vyjádření žalovaného k žalobě

Žalovaný ve svém vyjádření ze dne 6. 1. 2014 předně shrnul žalobní námitky a odkázal se v replice na ně na odůvodnění žalovaného rozhodnutí, které bylo zasláno dne 31. 7. 2013 na adresu zástupce žalobce R. K. Adresát byl vyzván spolu s poučením k vyzvednutí zásilky dne 1. 8. 2013. Vzhledem k tomu, že zásilku nebylo možno vložit do schránky, ačkoliv o to odesílatel požádal, byla zásilka vrácena odesílateli. Rozhodnutí bylo doručeno fikcí a nabylo právní moci dne 12. 8. 2013. Žalovaný ještě nad rámec svých povinností informoval dne 31. 7. 2013 ve 12:50 hodin mailem zástupce o tom, že uvedeného dne zaslal rozhodnutí na jeho adresu a krom toho je vložil do přílohy. Na základě telefonické žádosti dne 20. 9. 2013 opakovaně zaslal rozhodnutí na adresu zástupce (viz spisový materiál).

K ústnímu jednání dne 4. 6. 2013 žalovaný uvedl, že správní orgán I. stupně k němu předvolal žalobce i jeho zástupce. Žalobce převzal písemnost osobně dne 17. 5. 2013 a zástupci byla písemnost po uplynutí úložní doby vložena do schránky a doručena tzv. fikcí. Obviněný (žalobce) ani jeho zástupce se k ústnímu jednání dne 4. 6. 2013 nedostavili, ani se řádně neomluvili, bylo provedeno dokazování a vydáno rozhodnutí, které bylo doručeno obviněnému dne 7. 6. 2013, zástupci bylo doručováno na adresu trvalého pobytu, přičemž písemnost byla vhozena do schránky a též byla zaslána na e-mailovou adresu. Dále žalovaný k této námitce uvedl, že žádný výslech svědků na tomto jednání neprobíhal a tudíž žalobce nemohl být zkrácen na svém právu klást jim otázky.

Zástupce odvolatele na ústním jednání dne 11. 2. 2013 žádal o zaslání rozhodnutí o přestupku na uvedenou e-mailovou adresu ... Neuvedl však, že žádá o doručování všech písemností na tuto adresu. Správní orgán ostatní písemnosti doručoval na adresu trvalého pobytu odvolatele a jeho zástupce.

K příloze č. 4 žaloby žalovaný uvedl, že v době, kdy o věci rozhodoval, nebyla součástí spisového materiálu, proto požádal správní orgán o její ověření. Správní orgán I. stupně dne 20. 12. 2013 provedl šetření došlé pošty ze dne 16. 4. 2013 zasláné z e-mailové adresy ... a zjistil, že toho dne bylo doručeno na podatelnu Městského úřadu Trutnov pouze vyjádření se k podkladům pro rozhodnutí, které je založeno ve spise na listu č. 36 a 37. Příloha žaloby označená č. 4 nebyla správnímu orgánu doručena. Správní orgán obdržel od žalobce dne 16. 4. 2013 ve 21:32:57 hodin pouze podání, které obsahovalo vyjádření se k podkladům rozhodnutí. V čase 23:00 hodin nebylo doručeno na podatelnu Městského úřadu Trutnov žádné elektronicky podepsané podání (viz spisový materiál).

Závěrem žalovaný uvedl, že je přesvědčen o tom, že postupoval v souladu se zákonem, když doručoval na adresu zástupce. Zástupce nepožádal správní orgán I. stupně o zasílání všech písemností na e-mailovou adresu. Horní část e-mailu ze dne 16. 4. 2013, 23:00 hodin, kde je uvedena žádost o zasílání veškerých písemností v rámci předmětného řízení na e-mail ..., nebyla správnímu orgánu I. stupně doručena.

III. Jednání krajského soudu dne 21. 10. 2014

Krajský soud projednal žalobu při jednání dne 21. 10. 2014. Žalobce při něm setrval na svých námitkách, přičemž opakovaně zdůrazňoval, že jeho obecný zmocněnec nebyl řádným způsobem přizván k jednání o přestupku, které se uskutečnilo dne 4. 6. 2013. Odkazoval přitom na přílohu č. 4 žaloby a navrhoval s ní provést důkaz, čemuž krajský soud vyhověl. V důsledku uvedeného se pak prý nemohl k věci vyjádřit. Podstatná část jednání, spojená s nahlížením jeho účastníků do soudního a správního spisu, pak byla věnována otázce doručovací adresy zmocněnce žalobce, a to v souvislosti s jeho elektronickým podáním ze dne 16. 4. 2013. V této souvislosti učinil zástupce žalobce rozsáhlé přednesy, které se svolením soudu sám nadiktoval přímo do protokolu o jednání. V nich zmínil právo účastníka řízení (žalobce) žádat o doručování písemností na elektronickou adresu, kterou správnímu orgánu sdělí, své těžké postavení při dokazování, zda jeho elektronické podání došlo správnímu orgánu v provedení, jak je odeslal a poukazoval na nutnost takové případy náležitě přešetřit, aby je nebylo možno zneužívat na úkor účastníků řízení. Za tím účelem navrhoval provedení svědeckého výslechu R. K. a důkaz dotazem u firem, které spravují příslušné servery, jaké podání žalobce došlo na Městský úřad Trutnov dne 16. 4. 2013 ve 23:00 hodin. Krajský soud těmto návrhům nevyhověl, neboť v té době měl za to, že by šlo o důkazy nadbytečné, když k posouzení této otázky měl za dostatečný obsah správního spisu. Žalobce správním orgánům rovněž vytýkal, že jej nepoučily o tom, že si za svého zástupce mohl zvolit též advokáta. Pokud by se tak prý stalo, byla by obhajoba žalobce mnohem kvalitnější a zvýšila by se pravděpodobnost, že nebude za přestupek postížen. Rovněž v absenci tohoto poučení spatřoval porušení práva žalobce na spravedlivý proces.

Žalovaný setrval na svých dosavadních stanoviscích.

Krajský soud poté přezkoumal žalované rozhodnutí podle části třetí, hlavy první a druhé, dílu prvního, zákona č. 150/2002 Sb. soudního řádu správního, v platném znění (dále jen „s.ř.s.“), přičemž dospěl k následujícím zjištěním a právním závěrům.

IV. Skutková zjištění a právní závěry krajského soudu

Krajský soud rozhodl v dané věci již rozsudkem ze dne 24. 10. 2014, č.j. 51A 22/2013-56. Jeho obsah je účastníkům řízení znám, neboť jim byl doručen, a proto jej netřeba znovu rekapitulovat. Bylo v něm však konstatováno, že stěžejní otázkou dané věci je, zda došlo k projednání daného přestupku před prvoinstančním správním orgánem dne 4. 6. 2014 v nepřítomnosti žalobce v souladu či v rozporu s § 74 odst. 1 přestupkového zákona. Krajský soud dospěl k závěru, že bylo postupováno v rozporu s uvedeným ustanovením, a proto také rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. K tomuto postupu jej vedlo zjištění, že zmocněnci žalobce bylo zasláno předvolání k uvedenému jednání o přestupku na adresu dle evidovaného místa jeho trvalého pobytu, namísto jím udané elektronické adresy. Při jeho odůvodnění vycházel z okolností, které se odehrály dne 16. dubna

2013, kdy zmocněnec žalobce elektronickou cestou komunikoval s prvoinstančním správním orgánem. Konkrétně šlo o to, zda toho dne došla Městskému úřadu Trutnov kromě zprávy z e-mailové adresy ..., ve 21.32 hodin, s přílohou nazvanou „Vyjádření se k podkladům před vydáním rozhodnutí“, také zpráva z též adresy, odeslaná ve 23:00 hodin, v níž měl zmocněnec žalobce uvést následující: „Dále Vás žádám o zaslání veškerých písemností v rámci tohoto řízení na e-mail ... Pokud mi byla zaslána nějaká písemnost na jinou adresu, žádám správní orgán, v rámci zachování součinnosti správních orgánů s účastníky řízení, o její přeposlání na e-mail ..., neboť se na adrese trvalého bydliště nezdržuji.“ **Právě a jedině s ohledem na tyto skutečnosti, když byly tak namítány a rozporovány, dospěl krajský soud k závěru, že nebylo náležitě prokázáno, že zmocněnci bylo doručeno předvolání k jednání o přestupku na den 4. 6. 2014 na správnou doručovací adresu.** Tento názor ostatně sdílí krajský soud svým způsobem dosud, neboť nikdo vážně nezkoumal výtisk emailové hlášenky, předložený zmocněncem žalobce, podle níž zaslal dne 16. dubna 2013 ve 23:00 hodin na e-mailovou adresu ... výše uvedenou zprávu. Ohledně ní se totiž ví jenom to, že prvoinstančnímu správnímu úřadu doručena nebyla, z jakých se tak však stalo důvodů, zda byly na straně žalobce (jeho zástupce) či uvedeného správního orgánu, to již známo nebylo a není dosud. Nikdo totiž po příčinách nedoručení tohoto e-mailu nepátral a právě došetření této věci v úrovni veřejné správy měl krajský soud na mysli, když rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k došetření. Pro nadepsaný krajský soud je totiž nepřijatelné, aby šly k tíži účastníka řízení případné nedostatky na straně správního orgánu, jež by bránily přijetí jím elektronicky zasláné písemnosti. Tak jako účastník řízení nese odpovědnost za zvolený prostředek komunikace, musí správní orgán zabezpečovat její podmínky. Odpověď na uvedené otázky by dal zřejmě jediné znalecký posudek.

Je ovšem zároveň otázkou, jaký význam by mělo její zodpovězení pro věc samotnou a zde došel krajský soud následně k závěru, že žádnou, jak vyplývá z dalšího.

V.

Kasační stížnost a závěry Nejvyššího správního soudu

Žalovaný napadl rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 24. 10. 2014, č.j. 51A 22/2013-56, kasační stížností, o níž rozhodl Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 3. září 2015, č.j. 3As 239/2014-13, tak, že jej zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Dospěl k závěru, že:

„Jestliže byla elektronická zpráva vrácena zmocněnci žalobce jako nedoručitelná, je podle Nejvyššího správního soudu zřejmé, že elektronickou podatelnou správního orgánu nebyla přijata. Nemohla být tudíž správnímu orgánu doručena. Podle § 37 odst. 6 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, je podání učiněno dnem, kdy tomuto orgánu došlo. Není proto podstatné, zda zmocněnec žalobce zprávu odeslal, ale to, zda ji správní orgán skutečně obdržel. Pokud podání odeslané v 23.00 nebylo v dispozici správního orgánu, nebyla žádost učiněna a správní orgán se jí nemohl zabývat.

Z § 19 odst. 3 správního řádu upravujícího institut adresy pro doručování vyplývá, že účastník správního řízení nemá právní nárok na doručování písemností

v elektronické podobě. Je na uvážení správního orgánu, zda požadavku účastníka řízení na doručování na elektronickou adresu vyhoví či nikoliv, když smyslem tohoto postupu je zejména to, aby bylo řízení urychleno. Umožnění tohoto preferovaného způsobu doručování je tedy určitým beneficiem poskytovaným ze strany správního orgánu. Je tedy na účastníkovi, aby byla jeho žádost správnímu orgánu řádně doručena a ten se jí mohl zabývat.

Jestliže zmocněnec žalobce obdržel sdělení, že se jeho elektronická zpráva, která obsahovala žádost o doručování na elektronickou adresu, vrátila po odeslání správnímu orgánu jako nedoručitelná, nemohl být v dobré víře, že správní orgán žádost obdržel a že jí vyhoví.

Nejvyšší správní soud tak v nyní projednávané věci dospěl k závěru, že žádost zmocněnce žalobce ze dne 16. 4. 2013 o zasílání písemností na jeho elektronickou adresu správnímu orgánu I. stupně, nebyla doručena. Správní orgán proto postupoval správně, jestliže zmocněnci žalobce zaslal předvolání k ústnímu jednání ze dne 16. 5. 2013 prostřednictvím provozovatele poštovní služby na adresu trvalého bydliště.

Nejvyšší správní soud uzavřel, že Krajský soud v Hradci Králové nesprávně zjistil skutkový stav ohledně otázky, zda byla správnímu orgánu doručena žádost zmocněnce žalobce ze dne 16. 4. 2013 o zasílání písemností na jeho elektronickou adresu. Tím zatížil své rozhodnutí vadou podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Nejvyšší správní soud proto napadený rozsudek krajského soudu podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení. V něm je krajský soud podle § 110 odst. 3 s. ř. s. vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu.

V novém rozhodnutí rozhodne Krajský soud v Hradci Králové i o nákladech řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).“

VI.

Nové projednání žaloby krajským soudem dne 6. 10. 2015

Krajský soud poté ve věci znovu jednal, a to dne 6. 10. 2015. Tohoto jednání se zúčastnil pouze zástupce žalobce, když žalovaný se z účasti na něm předem omluvil. Zřejmě pod vlivem závěru Nejvyššího správního soudu, že „žádost zmocněnce žalobce ze dne 16. 4. 2013 o zasílání písemností na jeho elektronickou adresu správnímu orgánu I. stupně, nebyla doručena. Správní orgán proto postupoval správně, jestliže zmocněnci žalobce zaslal předvolání k ústnímu jednání ze dne 16. 5. 2013 prostřednictvím provozovatele poštovní služby na adresu trvalého bydliště.“ K tomu dlužno poznamenat, že o nedoručení písemnosti správnímu orgánu z e-mailové adresy ..., nikdy nikdo nepochyboval. Tato skutečnost ale není jedinou skutečností, s níž lze řádnost doručení předvolání k ústnímu jednání ze dne 16. 5. 2013 spojovat, jak ostatně ukázalo i další jednání. Zástupce žalobce při něm totiž uvedl následující:

„Nejdříve bych se vyjádřil k rozsudku NSS a to tak, že účastník řízení má zákonem zaručené právo na doručování elektronickou cestou, tedy e-mailem, pokud dodatečně následně správní orgán nedospěje k názoru, že takové doručování

neurychluje řízení. Nejedná se o žádné beneficium, tedy nadstandard, poskytovaný správním orgánem, jak naznačuje v rozsudku NSS. Je právem účastníka řízení, aby mu bylo doručováno na e-mail, jinak by to zákon nestanovil. Ve věci je podstatné, že žalobce prokázal, že dne 16. 4. 2013 v době okolo 23 hodin odeslal druhou e-mailovou zprávu z téhož dne správnímu orgánu I. stupně a zároveň prokázal, že tato zpráva byla odmítnuta přímo správním orgánem, respektive jeho serverem. E-mailová zpráva se tedy dostala do dispozice správního orgánu I. stupně, tudíž mu byla doručena, a to, i když správní orgán tzv. přijetí této zprávy zablokoval, aby se neprojevila na příslušném zařízení výpočetní techniky v podatelně správního orgánu. Je to v podstatě analogické situaci, jako kdyby účastník řízení šel učinit fyzicky podání správnímu orgánu v úředních hodinách a nebyl by vpuštěn správním orgánem do podatelny, tedy takovéto jednání by bylo v rozporu s právem na spravedlivé řízení, i když by k faktickému doručení správnímu orgánu nedošlo a správní orgán před soudem tvrdil, že mu přece doručeno nebylo, neboť nepustil účastníka řízení i s jeho podáním do podatelny. NSS v rozsudku uvedl, že měl žalobce obdržet sdělení, že se jeho elektronická zpráva, která obsahovala žádost o doručování na elektronickou adresu, vrátila po odeslání správnímu orgánu jako nedoručitelná a údajně nemohl být v dobré víře, že správní orgán žádost obdržel a že jí vyhoví. Nicméně skutkově se věc má tak podle žalobce, že se zmocněnec žalobce dozvěděl o nedoručitelnosti žádosti o doručování na elektronickou adresu, nikoliv v příslušný den nebo následující den po odeslání žádosti, ale až v souvislosti s přípravou žaloby proti rozhodnutí žalovaného správního orgánu. Není to tedy tak, že by zmocněnec se ještě dne 16. 4. 2013, nebo po té, před přípravou žaloby, dozvěděl o nedoručitelnosti, neboť nezaregistroval e-mail ze dne 16. 4. 2013, čas odeslání 23 hodin, který byl odeslán automaticky, jelikož mu byl odeslán do složky označené jako spam, kterou nemá povinnost v pravidelných intervalech prohlížet. Tedy nelze mít za to, jak naznačuje NSS, že by se mohla věc vyřídit tak, že žalobě nebude vyhověno, protože zmocněnec o nedoručení své žádosti v rozhodné době věděl, neboť to skutečně v rozhodné době nevěděl. Ze žaloby, z protokolu o jednání, nějak neplyne, že by zmocněnec věděl o nedoručitelnosti své žádosti před podáním žaloby. Příslušný e-mail prokazující nedoručitelnost vyhledal zmocněnec až v průběhu soudního řízení a o tomto informoval soud samostatným podáním nazvaným předložením důkazu a návrh na provedení důkazů dalších ze dne 22. října 2014. Stejně tak zaslal téhož dne soudu žalobce na CD originál datové zprávy, která byla dne 16. 4. 2013 odeslána městskému úřadu. Zmocněnec tedy byl v dobré víře, že byla odeslána a řádně doručena žádost o doručení na jeho e-mailovou adresu minimálně po dobu celého správního řízení, tedy od dvou žádostí o doručování na e-mailovou adresu, které uplatnil 11. 2. 2013 v protokole o projednání přestupku. Žalobce tedy tvrdí, že žádost o doručení řádně odeslal a uplatnil a to 2x, v únoru a v dubnu 2013. Skutečnost, že dne 16. 4. 2013 žalobce odeslal žádost o doručování správnímu orgánu a ten ji odmítl, navrhuje žalobce prokázat znaleckým posudkem z oboru internetová komunikace event. kybernetika, a to pomocí listin do soudního spisu již založených, včetně CD, které do spisu založil, s tím, že soud toto CD vrátil zástupkyni žalobce jako důkaz v dané době nepotřebný. Dále žalobce navrhuje, respektive opakuje, výslech zmocněnce o otázce, zda skutečně odeslal dne 16. 4. 2013 žádost o doručování správnímu orgánu v době okolo 23 hodin, a nebo nikoliv, a zejména k otázce, kdy se měl vlastně dozvědět, že se mu žádost o doručování vrátila jako nedoručitelná, neboť toto datum ze správního a ani soudního spisu nevyplývá.

Ve věci je však zejména klíčové, že zmocněnec požádal o doručování na e-mailovou adresu již v únoru 2013 na jednání u správního orgánu I. stupně, ten mu v podstatě závazně sdělil, že mu na tuto adresu bude doručovat, což je podchyceno v protokole o tomto jednání, následně však správní orgán obeslal zmocněnce k zcela nečekanému a pro žalobce nepředvídatelnému seznámení se s podklady k rozhodnutí, a to na adresu bydliště pana zmocněnce. Mělo být údajně doručeno fikcí, zmocněnec se již na bydlišti nezdržuje a není ani k tomu povinen a právě i z tohoto důvodu požádal o doručení na elektronickou adresu. Tato fikce doručení však ve smyslu práva fikcí doručení není, neboť zmocněnci bylo doručování správním orgánem vadně. Tedy správní orgán se zavázal, že bude doručovat na e-mail, což však sám následně popřel a doručoval chybně na adresu trvalého pobytu zmocněnce. Ovšem předpokladem pro doručování na adresu trvalého pobytu ve smyslu zákona by ze strany správního orgánu musel být neúspěšný pokus o doručení seznámení se spisem na e-mailovou adresu zmocněnce. To se však nestalo. Správní orgán do spisu neučinil úřední záznam, že již nebude zmocněnci doručovat na e-mail, včetně uvedení důvodu, a dále se ani nepokusil obeslat e-mailem a následně poštovní přepravou na adresu trvalého bydliště zmocněnce s tím, že ho upozorňuje, že mu již bude doručovat pouze na adresu trvalého pobytu. Takovému doručování skutečně nelze přiznat právní účinky. Zmocněnec se tak díky postupu správnímu orgánu nemohl dozvědět o možnosti seznámení se spisem. Celou věc nelze určitě interpretovat tak, že správní orgán může přislíbit, respektive deklarovat doručování rozhodnutí na e-mail, když následně doručuje svoji písemnost na adresu trvalého pobytu zmocněnce a následně po té doručuje samotné rozhodnutí ve věci na e-mailovou adresu zmocněnce. Podstatné je, že zmocněnec nemohl rozumět, ani legitimně očekávat, že mezi přislíbem správního orgánu učinit a zaslat rozhodnutí ve věci a datem případného obdržení rozhodnutí, bude správní orgán I. stupně zcela překvapivě a neočekávaně zmocněnce obesílat s písemností obsahující upozornění – poučení – o možnosti seznámit se s podklady pro rozhodnutí. Žalobce zastává názor, že má právo na řádné soudní řízení, tedy i na řádné předvolání projednání věci, právo na řádné obeslání s upozorněním – poučením – na možnost seznámit se s poklady důležitými pro rozhodnutí a tato ústavně zaručená práva nelze obcházet případně účelovou argumentací, že i kdyby se o jednání skutečně dozvěděl a nebo se i skutečně dozvěděl o možnosti seznámit se s podklady pro rozhodnutí před vydáním rozhodnutí, tak by to stejně nemělo vliv na zákonnost řízení, neboť se stejně na jednání nic podstatného nedělo a zřejmě by ani z podkladů pro rozhodnutí nic podstatného nevyčetl pro svoji obhajobu. Soudy nemohou zpětně dedukovat, zda bylo a nebo nebylo na újmu obhajobě žalobce, že se jednání neúčastnil, a že se nemohl seznámit s podklady pro rozhodnutí, neboť pokud by se jednání účastnil, tak by tam mohl vznést a zejména zmocněnec tvrdí, že by vznesl další námítky k věci a k této skutečnosti žalobce navrhuje svědeckou výpověď pana zmocněnce. Žalobce byl krácen na svých procesních právech v průběhu přestupkového řízení z důvodu vadného doručování, neboť řádné doručování ze strany správního orgánu je nedílnou součástí práva na spravedlivé řízení. Žalobci tedy nebyla z důvodu vadného postupu správního orgánu poskytnuta možnost řádně uplatnit a v efektivní době uplatnit svoji obhajobu.“

Po té vyhlásil krajský soud usnesení, že se návrhům na provedení důkazů výše uvedených nevyhovuje, a protože dalších návrhů nebylo, bylo přistoupeno k závěrečným návrhům. V něm zástupce žalobce navrhoval, aby bylo žalobě vyhověno a žalobci byla přiznána náhrada nákladů soudního řízení. Dodal, že se

neztotožňuje se závěry Nejvyššího správního soudu, že by krajský soud nesprávně zjistil skutkový stav věci a zdůrazňoval, že vzhledem k nově zjištěným skutečnostem nemůže být vázán ani jím vysloveným právním názorem.

VII.

Skutková zjištění a právní závěry krajského soudu po rozhodnutí Nejvyššího správního soudu

Jak je ze žaloby zřejmé, žalovaný si při ústním jednání dne 11. 2. 2013 stanovil pro doručení rozhodnutí (o tom ještě dále) e-mailovou adresu ..., a to z toho důvodu, neboť „*věděl, že se na adrese svého trvalého bydliště nebude zdržovat.*“ Dále je jednoznačné, že žalovaný vycházel při zkoumání způsobu doručení předvolání k jednání konanému dne 4. 6. 2013 zástupci žalobce právě z tohoto požadavku. Tato skutečnost je zřejmá z odůvodnění žalovaného rozhodnutí, podle něhož: „*V podaném odvolání je uvedeno, že se nemohl účastnit, jako zmocněnec obviněného, ústního jednání. Tím bylo porušeno právo na spravedlivý proces. K této námitce odvolací orgán uvádí, že zástupce odvolatele na ústním jednání dne 11. 2. 2013 žádal o zaslání rozhodnutí o přestupku na uvedenou e-mailovou adresu ... Neuvedl však, že žádá o doručování všech písemností na tuto adresu. Správní orgán ostatní písemnosti doručoval na adresu trvalého pobytu odvolatele a jeho zástupce.*“

Legitimní otázkou ovšem prvotně je, nejen o co žalobce žádal po formální stránce, ale proč žádal jen o doručení rozhodnutí ve věci samé na elektronickou adresu, nikoliv písemností jiných? V protokolu o ústním jednání ze dne 11. 2. 2013, na druhé straně dole, se k tomu uvádí, že „*Vzhledem k povaze přestupku a po zhodnocení všech důkazních prostředků, správní orgán zašle obviněnému J. L. a jeho zástupci písemné rozhodnutí o přestupku na kontaktní adresu email - ... kterou zástupce uvedl při ústním jednání.*“ A právě v této souvislosti třeba zdůraznit, že tento doslov učinil prvoinstanční správní orgán poté, co dokazování bylo skončeno, zástupce žalobce byl seznámen ve smyslu § 36 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, v platném znění (dále jen „správní řád“), s podklady rozhodnutí před jeho vydáním a zástupce žalobce již neměl dalších návrhů na doplnění dokazování. Tedy za situace, kdy v rámci vedeného přestupkového řízení přicházelo v úvahu již jen vydání rozhodnutí ve věci samé a jeho doručení, nic více.

Vzdor tomuto očekávání však prvoinstanční správní orgán pokračoval ve shánění podkladů rozhodnutí, konkrétně u Českého hydrometeorologického ústavu v Hradci Králové a Policie České republiky, Krajského ředitelství Policie Královéhradeckého kraje, územního odboru, dopravního inspektorátu v Trutnově.

Prvoinstanční správní orgán následně vyhotovil listinu nazvanou „*Vyjádření se k podkladům před vydáním rozhodnutí*“ s datem 3. 4. 2013, č.j.: 2013/156/SPR/NOH, v níž uvedl, že shromáždil podklady pro vydání rozhodnutí a stanovil žalobci lhůtu pěti pracovních dnů od jejího oznámení k vyjádření se k jeho podkladům. **O tom, že oproti stavu k datu projednání přestupku dne 11. 2. 2013 opatřil další podklady rozhodnutí, se vůbec nezmínil.** Z pohledu jednání konaného dne 11. 2. 2013 se tak pro účastníka řízení (žalobce) nic nezměnilo, a pokud ten této situace využil k tomu, že se ještě k podkladům rozhodnutí následně vyjádřil (viz listina s datem 11. 4. 2013), konal v souladu se svými právy. Výzvu k „*Vyjádření se k podkladům před*

vydáním rozhodnutí“ zaslal prvoinstanční správní orgán zástupci žalobce na elektronickou adresu, kterou uvedl při jednání dne 11. 2. 2013, a když doručení nepotvrdil, tak na adresu jeho pobytu. Klade se otázka, **proč tak vůbec činil**, když na druhé straně správní orgány zúčastněné na řízení odůvodňují své postupy v doručování tím, že přeci žalobce výslovně žádal doručit na e-mailovou adresu pouze rozhodnutí?

Za situace, kdy přestupek byl projednán, dokazování dne 11. 2. 2013 skončeno a vzhledem k tomu mělo dojít již jen k doručení správního rozhodnutí ve věci, je zcela pochopitelné, že zástupce žalobce reagoval na nečekané zaslání uvedené výzvy tak, jak alespoň tvrdí, že požádal „*o zasílání veškerých písemností v rámci tohoto řízení na e-mail...*“.

Podáním ze dne 16. 5. 2013 předvolal prvoinstanční správní orgán zástupce žalobce k projednání přestupku, a to na den 4. 6. 2013. Toto předvolání zaslal zástupci žalobce již jen pouze na adresu jeho trvalého pobytu cestou pošty, nikoliv již na e-mailovou adresu, jako v předchozím případě zmíněné výzvy, a dále i žalobci samému, který je osobně převzal dne 17. 5. 2013. Ústního jednání dne 4. 6. 2013 se nezúčastnil ani žalobce, ani jeho zástupce. Následovalo rozhodnutí ve věci, jež bylo zástupci žalobce zasláno jak na jím požadovanou elektronickou adresu, tak cestou pošty na jeho místo trvalého pobytu. Druhý den zástupce žalobce potvrdil přijetí rozhodnutí. Krajskému soudu přitom neušlo, že ještě i poté oprávněná úřední osoba prvoinstančního správního orgánu komunikovala se zástupcem žalobce prostřednictvím e-mailové pošty (např. dle č. I. 50 správního spisu dne 11. 6. 2013 ve věci podání odvolání do protokolu nebo dne 27. 6. 2013 zaslala oprávněná úřední osoba zmocněnci usnesení ze dne 26. 6. 2013, vyzývající jej k odstranění nedostatků odvolání), byť na druhé straně je ze strany správních orgánů zúčastněných na řízení tvrzeno, že žalobce žádal tímto způsobem doručit pouze rozhodnutí ve věci.

Uvedený postup komunikace prvoinstančního správního orgánu se zástupcem žalobce po 11. 2. 2013 lze tak nejvýstižněji označit slovy „*Jednou ano, jednou ne*“ a lze jen spekulovat, proč tomu tak bylo. Je však jisté, že dne 11. 2. 2013 bylo z pohledu zástupce žalobce přestupkové řízení v úrovni prvního stupně skončeno, čemuž ostatně odpovídá i formulace protokolu z něho, když **sám prvoinstanční správní orgán uvádí**, že zašle obviněnému J. L. a jeho zástupci písemné rozhodnutí o přestupku na kontaktní adresu..., kterou zástupce uvedl při ústním jednání. Z protokolu není naopak zřejmé, jak zástupce žalobce, z jakých důvodů atd., o doručování na uvedenou elektronickou adresu žádal. Nepochybně však musel být překvapen, když mu namísto rozhodnutí ve věci bylo následně doručeno na uvedenou emailovou adresu „*Vyjádření se k podkladům před vydáním rozhodnutí*“ s datem 3. 4. 2013, č.j.: 2013/156/SPR/NOH. Jeho reakce ze dne 16. dubna 2013 z 23:00 hodin, je z tohoto pohledu zcela pochopitelná a jde o to, jak tuto situaci materiálně hodnotit.

Jak již uvedeno vpředu, krajský soud nesdílí závěr, že je možné bez došetření elektronické komunikace mezi zmocněncem žalobce a prvoinstančním správním orgánem dne 16. 4. 2013 jednoznačně konstatovat, že k nedoručení žádosti zmocněnce žalobce o zasílání písemností na jeho elektronickou adresu správnímu orgánu I. stupně došlo jeho přičiněním (v tom se ztotožňuje s námitkami žaloby). Jde

ovšem o to, jak tato skutečnost vůbec mohla průběh přestupkového řízení ovlivnit. Jinými slovy, zda byla pro rozhodnutí ve věci vůbec významná. Krajský soud dospěl k závěru, že v podstatě nikoliv.

Je zřejmé, že přestupkové řízení bylo vedeno prvoinstančním správním orgánem nestandardním způsobem. V důsledku toho musely průběh a závěry jednání, konaného dne 11. 2. 2013, vyvolat u zmocněnce žalobce jednoznačné přesvědčení o tom, že řízení v prvním stupni bylo skončeno, a že již bude jen rozhodnuto ve věci. Že nebude žádných dalších úkonů, s nimiž by měl mít co dočinění. Proto jeho reakce, že chce doručit rozhodnutí ve věci na uvedenou e-mailovou adresu, je zcela pochopitelná a relevantní. Byla vedena právě tímto stavem.

Namísto toho ale správní orgán pokračoval v přestupkovém řízení kabinetním způsobem, v jehož rámci opatřil další a dlužno konstatovat zásadní podklady pro rozhodnutí související s měřením rychlosti. Ty pak „projednal“ při jednání dne 4. 6. 2013, jehož se zmocněnec žalobce nezúčastnil. Správní orgány zúčastněné na řízení si tuto situaci odůvodnily tím, že zmocněnec žalobce žádal doručit na e-mailovou adresu pouze rozhodnutí ve věci, nikoliv písemnosti další, tedy ani předvolání k projednání přestupku dle § 74 odst. 1 přestupkového zákona. Právě proto mu prý také bylo zasláno předvolání k jednání na 4. 6. 2013 do místa jeho trvalého pobytu.

Ve skutečnosti však prvoinstanční správní orgán projednal věc v rozporu s uvedeným ustanovením přestupkového zákona, když o jeho konání zmocněnce žalobce neuvědomil řádným způsobem, tedy na jeho e-mailovou adresu, jak o to žádal. A proč jej měl obeslat přes jeho elektronickou adresu?

Prostě proto, že **o takovýto způsob doručování** po skončení přestupkového řízení **žalobce (jeho zástupce) požádal** v souladu s § 19 odst. 3 správního řádu **s odůvodněním, že se nebude v místě trvalého pobytu zdržovat, že tak učinil v době a v takovém stadiu přestupkového řízení, kdy se již žádný další úkon v něm, s výjimkou vydání rozhodnutí ve věci ze strany správního orgánu neočekával, že tento způsob doručování prvoinstanční správní orgán již předtím v případě výzvy 3. 4. 2013 akceptoval**, a bylo na něj zmocněncem žalobce reagováno a konečně proto, že **jde o úkon (předvolání k projednání přestupku) takové závažnosti, s takovými důsledky pro rozhodnutí ve věci, že jej lze co do důsledků s ním spojenými srovnat s rozhodnutím samotným.**

K novému a zcela nečekanému projednání přestupku v ústním jednání dne 4. 6. 2013 měl být proto zástupce žalobce předvolán rovněž na jím požadovanou elektronickou adresu, nikoliv na adresu jeho trvalého pobytu. Tímto způsobem ale prvoinstanční správní orgán uvažoval jen v případě zaslání „*Vyjádření se k podkladům před vydáním rozhodnutí*“ ze dne 3. 4. 2013, č.j.: 2013/156/SPR/NOH.

Správní řízení, tedy i přestupkové řízení, je ovládáno základními zásadami činnosti správních orgánů vymezenými ve správním řádu. Podle jeho § 2 odst. 3 „*Správní orgán šetří práva nabytá v dobré víře, jakož i oprávněné zájmy osob, jichž se činnost správního orgánu v jednotlivém případě dotýká (dále jen "dotčené osoby"), a může zasahovat do těchto práv jen za podmínek stanovených zákonem a v*

nezbytném rozsahu“, podle jeho § 4 odstavce prvního je „*Veřejná správa službou veřejnosti. Každý, kdo plní úkoly vyplývající z působnosti správního orgánu, má povinnost se k dotčeným osobám chovat zdvořile a podle možností jim vycházet vstřícně*“, podle jeho odstavce druhého „*Správní orgán v souvislosti se svým úkonem poskytne dotčené osobě přiměřené poučení o jejich právech a povinnostech, je-li to vzhledem k povaze úkonu a osobním poměrům dotčené osoby potřebné*“, podle odstavce třetího „*Správní orgán s dostatečným předstihem uvědomí dotčené osoby o úkonu, který učiní, je-li to potřebné k hájení jejich práv a neohrozí-li to účel úkonu*“ a podle jeho odstavce čtvrtého „*Správní orgán umožní dotčeným osobám uplatňovat jejich práva a oprávněné zájmy*“. Správní orgány zúčastněné na projednávání přestupku žalobce a jeho hodnocení, nepostupovaly v souladu s těmito zásadami (viz výše).

Žalobce namítal, že mu bylo upřeno právo na spravedlivý proces, když mu bylo postupem správního orgánu znemožněno účastnit se projednání přestupku dne 4. 6. 2013. Konkrétně poukazoval na porušení ustanovení § 74 odst. 1 přestupkového zákona, podle něhož „*O přestupku koná správní orgán v prvním stupni ústní jednání. V nepřítomnosti obviněného z přestupku lze věc projednat jen tehdy, jestliže odmítne, ač byl řádně předvolán, se k projednání dostavit nebo se nedostaví bez náležité omluvy nebo důležitého důvodu*“.

Na základě shora uvedených skutkových zjištění a jejich právním hodnocení musel krajský soud přisvědčit žalobci, že postupem správních orgánů byl poškozen na svých procesních právech způsobem, který mohl mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé. Proto krajskému soudu nezbylo, než žalované rozhodnutí zrušit a věc žalovanému vrátit k dalšímu řízení (§ 76 odst. 1 písm. c/ s.ř.s.). Protože jde přitom o pochybení vzniklé v úrovni správního orgánu I. stupně a vzhledem k dvouinstančnosti správního řízení, zrušil krajský soud rovněž rozhodnutí prvoinstančního správního orgánu, jež mu předcházelo (viz § 78 odst. 3 s.ř.s.). V dalším řízení budou orgány veřejné správy podle § 78 odst. 5 s.ř.s. vázány právním názorem vysloveným v tomto rozsudku, tedy věc se žalobcem (jeho zástupcem) znovu projedná dle § 74 odst. 1 přestupkového zákona a poté ve věci rozhodne.

Obiter dictum krajský soud k věci uvádí, že zástupci žalobce zmiňovaní v tomto rozsudku jsou krajskému soudu známí z celé řady jiných případů, v nichž používají obdobných metod, hodnocených často orgány veřejné správy jako snahy o průtahy atd. I to může být samozřejmě procesní strategií. Je ovšem vždy na správních orgánech, aby těmto snahám čelily zákonným způsobem a neuchylovaly se ke zjednodušeným postupům.

VIII. Náklady řízení

Žalobce byl ve věci úspěšný, a proto má nárok na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s.ř.s.). Jeho důvodně vynaložené náklady soudního řízení od podání žaloby do vydání rozsudku Krajským soudem v Hradci Králové dne 24. 10. 2014, č.j. 51A 22/2013-56, činily 23.812,--Kč a spočívaly v náhradě soudního poplatku 3.000,--Kč, odměně advokáta za celkem čtyři úkony právní služby (krajský soud neuznal nárok na odměnu ještě dalšího požadovaného úkonu, a to za další poradu

s klientem, přesahující jednu hodinu, když jeho potřeba nebyla jednak odůvodněna a krom toho ji krajský soud ani nepovažoval za nezbytnou s ohledem na povahu věci) při zastupování po 3.100,--Kč (převzetí a příprava zastoupení, písemné podání žaloby soudu a účast na jednání před soudem trvajícího více jak 2 hodiny - § 11 odst. 1 písm. a/, d/ a g/ a § 9 odst. 3 písm. f/ ve spojení s § 7 vyhl. č. 177/1996 Sb. o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), v platném znění, a dále v náhradě hotových výdajů za celkem 4 úkony po 300,-- Kč (§ 13 odst. 3 citované vyhlášky), v náhradě za promeškaný čas cestou ze sídla advokáta v obci Otmíč k procesnímu soudu a zpět, jedna cesta v délce 163 km, doba jejího trvání 1 hodina 47 minut, celkem tak šlo 8 půlhodin po 100,--Kč - § 14 odst. 3 vyhl. č. 177/1996 Sb., a v náhradě jízdného osobním vozidlem zn. Porsche, reg. zn. 9AO8606, ve výši 2.804,--Kč. K tomu byla připočítána DPH.

Po právní moci rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 3. září 2015, č.j. 3 As 239/2014-13, krajský soud pokračoval v řízení, přičemž k projednání žaloby nařídil jednání na den 6. 10. 2015. Žalobce byl opět ve věci úspěšný, přičemž jeho náklady řízení spojené s tímto jednáním spočívaly odměně advokáta za jeden úkon právních služeb po 3.100,--Kč (účast na jednání - § 11 odst. 1 písm. g/ a § 9 odst. 3 písm. f/ ve spojení s § 7 vyhl. č. 177/1996 Sb. o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), v platném znění, a dále v náhradě hotových výdajů za celkem 1 úkon po 300,-- Kč (§ 13 odst. 3 citované vyhlášky), v náhradě za promeškaný čas cestou ze sídla advokáta v obci Otmíč k procesnímu soudu a zpět, jedna cesta v délce 165 km, doba jejího trvání 1 hodina 50 minut, celkem tak šlo 8 půlhodin po 100,--Kč - § 14 odst. 3 vyhl. č. 177/1996 Sb., a v náhradě jízdného osobním vozidlem zn. Toyota Yaris, reg. zn. 2AV5992, ve výši 1.930,--Kč.

Náhrada nákladů řízení bez daně z přidané hodnoty tak činí dohromady 6.130,--Kč. Protože je ale zástupkyně žalobce (JUDr. Irena Wenzlová) plátkyní daně z přidané hodnoty, jak krajskému soudu doložila, byla k uvedené částce podle § 57 odst. 2 s.ř.s. ještě připočtena výše této daně z odměny za zastupování a náhrad hotových výdajů a náhrad za promeškaný čas ve výši 1.287,--Kč, takže celková výše náhrady nákladů řízení za období po rozhodnutí Nejvyššího správního soudu činí 7.417,--Kč.

Úspěšnému žalobci tedy přísluší dohromady na nákladech řízení celkem 31.229,--Kč. Náklady řízení je žalovaný povinen zaplatit podle výroku č. II tohoto rozsudku zástupkyni žalobce, neboť je advokátkou (viz § 64 s.ř.s. a § 149 odst. 1).

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem

lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Hradci Králové dne 13. října 2015

JUDr. Pavel Kumprecht, v. r.
samosoudce